

Sygn. akt I ACz 1880/13

POSTANOWIENIE

Dnia 12 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Józef Wąsik

Sędziowie: SSA Zbigniew Ducki

SSO Marek Boniecki (del.)

po rozpoznaniu w dniu 12 listopada 2013 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa J. P. i P. N.

przeciwko A. K.

o wyłączenie wspólnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

na skutek zażalenia powodów na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 10 czerwca 2013 r., sygn. akt. IX GC 186/12

postanawia: oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 18 września 2012 r. Sąd Okręgowy w Krakowie udzielił powodom J. P. i P. N. zabezpieczenia w sprawie przeciwko A. K. o wyłączenie wspólnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością poprzez zawieszenie pozwanego w wykonywaniu jego wszystkich praw udziałowych w spółce pod firmą (...) Sp. z ograniczoną odpowiedzialnością w K., do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.

W uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia Sąd wskazał, że powodowie uprawdopodobnili roszczenie. Podniesione zostało, że pozwany zarejestrował własną działalność gospodarczą po to, aby przejąć zlecenia spółki, wykorzystał jej kontakty handlowe, potencjał ekonomiczny i pozycję na rynku. Bojkotował także zwoływane nadzwyczajne zgromadzenia wspólników. Sąd uznał również za uprawdopodobniony interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia, wskazując, że ochrona udzielona w wyroku będzie nienależyta jako spóźniona, z uwagi na możliwość podejmowania w toku procesu przez pozwanego działań uniemożliwiających prawidłowe działanie spółki.

Zażalenie pozwanego oddalone zostało postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 12 marca 2013 r. Sąd ten wskazał, że nieuczestniczenie pozwanego w nadzwyczajnych zgromadzeniach wspólników paraliżuje w świetle postanowień umowy spółki możliwość skutecznego działania tego zgromadzenia. Zauważył także konflikt istniejący między wspólnikami, który w braku możliwości podejmowania ważnych uchwał przez nadzwyczajne walne zgromadzenie wspólników może doprowadzić do degradacji gospodarczej spółki.

W dniu 19 kwietnia 2013 r. pozwany złożył wniosek o uchylenie postanowienia z dnia 18 września 2013 r. o udzieleniu zabezpieczenia, podnosząc, że odpadła podstawa zabezpieczenia, albowiem na skutek dokonanej przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (...) Sp. z o.o. w K. zmiany umowy spółki powodowie mają możliwość podejmowania

uchwał bez udziału pozwanego. Podniósł także, że został pozbawiony możliwości kontroli z art. 212 k.s.h. oraz zaskarżania uchwał.

Powodowie wnieśli o oddalenie wniosku, podnosząc, że nie ustały wszystkie przesłanki udzielenie zabezpieczenia, albowiem pozwany w dalszym ciągu prowadzi konkurencyjną działalność gospodarczą i mając wgląd w bieżącą działalność spółki oraz uprawnienia kontrolne, może wykorzystać niejawne informacje gospodarcze dla własnych celów, które stać mogą w sprzeczności z interesami spółki.

Postanowieniem z dnia 10 czerwca 2013 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zawiesił postępowanie w sprawie na podst. art. 177 §1 pkt 1 k.p.c. (pkt 1. postanowienia) oraz uchylił postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie dnia 18 września 2012 r. w przedmiocie zabezpieczenia powództwa (pkt 2.).

Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie, Sąd pierwszej instancji wskazał, że jakkolwiek roszczenie powodów w dalszym ciągu jest prawdopodobne, to odpadła druga z przesłanek udzielenia zabezpieczenia. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia kojarzony był bowiem z działaniami pozwanego paraliżującymi zgromadzenia wspólników. Zarzut działalności konkurencyjnej był natomiast jedynie pewnym marginesem dla podjętego rozstrzygnięcia. Poza tym praktyczna utrata przez pozwanego możliwości kontynuowania działalności w ramach spółki powoduje, że jego własna działalność gospodarcza nie może być traktowana jako konkurencyjna. Z kolei wykorzystanie doświadczenia z pracy w spółce czy faktu bycia wspólnikiem nie jest jednoznaczne z zaistnieniem nieuczciwej konkurencji. Zdaniem Sądu Okręgowego nie można ograniczać prawa pozwanego jako wspólnika do kontroli, a w wypadku nadużywania tego prawa, powodowie mogą poszukiwać odrębnej ochrony. Aktualnie utrzymanie zabezpieczenia prowadziłoby praktycznie do zaspokojenia roszczenia i byłoby obciążeniem ponad miarę.

Orzeczenie powyższe w części dotyczącej uchylenia postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia zaskarżyli zażaleniem powodowie, wnosząc o zmianę postanowienia poprzez utrzymanie udzielonego zabezpieczenia.

Skarżący zarzucili: 1) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia wyrażający się w bezpodstawnym stwierdzeniu przez Sąd Okręgowy, iż pozwany w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, realizując zlecenia dla byłych klientów (...) Sp. z o.o. w K. nie prowadzi nieuczciwej działalności konkurencyjnej wobec tej spółki; 2) naruszenie przepisu postępowania, mające istotny wpływ na wynik sprawy, polegające na niezastosowaniu przez Sąd Okręgowy art. 755 §2¹ k.p.c., a tym samym uznanie, iż należy uchylić zabezpieczenie na podst. art. 731 k.p.c., pomimo tego, iż zgodnie z art. 755 §2¹ k.p.c. zabezpieczenie należy utrzymać, jeżeli jest konieczne dla odwrócenia grożącej szkody lub innych niekorzystnych dla uprawnionego skutków; 3) naruszenie art. 233 §1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia całokształtu okoliczności sprawy i pominięcie okoliczności dotyczącej możliwości wykorzystania przez pozwanego informacji mających wartość gospodarczą w sposób godzący w interesy (...) Sp. z o.o. w K., które mogą zostać pozyskane w czasie realizacji uprawnień kontrolnych oraz z wglądem do bieżącej działalności spółki.

W odpowiedzi na zażalenie pozwany wniósł o jego oddalenie, podnosząc m.in., że zarząd spółki ma możliwość odmowy udzielenia informacji na podst. art. 212 §2 k.s.h.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zaskarżone orzeczenie należy uznać za uzasadnione w kontekście przepisu art. 742 §1 k.p.c. Jak wynika z treści uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 18 września 2012 r., w którym udzielono powodom zabezpieczenia zasadniczym powodem takiego rozstrzygnięcia było zachowanie pozwanego, który wykorzystywał zapis umowy spółki dotyczący quorum koniecznego do podejmowania uchwał przez Zgromadzenie Wspólników (...) Sp. z o.o. w K., aby uniemożliwić przez swoją nieobecność na kolejnych zgromadzeniach skuteczne działanie tego organu spółki. Tę również okoliczność Sąd Apelacyjny w postanowieniu w sprawie I Acz 291/13 uznał za ważny powód w rozumieniu art. 268 k.s.h., uzasadniający udzielenie zabezpieczenia. Wbrew twierdzeniom skarżących Sąd drugiej

instancji nie wskazywał działalności konkurencyjnej pozwanego jako podstawy uzasadniającej zabezpieczenie. W powoływanym orzeczeniu Sądu Apelacyjnego wyrażono ponadto zapatrywanie, zgodnie z którym istnienie ważnych powodów, o których mowa w art. 268 k.s.h. jest dodatkową, a nie wyłączną przesłanką udzielenia zabezpieczenia powodztwa z art. 266 §1 k.s.h. Pogląd jest ugruntowany w aktualnym orzecznictwie (por. także postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 23 kwietnia 2012 r., I Acz 567/12, LEX nr 1166855) i zasługuje na pełną aprobatę.

Zgodzić należy się z Sądem Okręgowym co do tego, że w obecnej sytuacji odpadła przyczyna udzielenia zabezpieczenia. Na skutek bowiem uchwały Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. w K., która została podjęta w dniu 9 listopada 2012 r. pozwany utracił możliwość blokowania podejmowania uchwał poprzez swoją nieobecność. W myśl aktualnie obowiązującej umowy spółki do ważności uchwał Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników potrzebna jest obecność wspólników reprezentujących co najmniej 2/3 kapitału zakładowego, a nie jak dotychczas ponad 2/3 kapitału zakładowego. Powodowie dysponują zatem wymaganą do ważnego podjęcia uchwał większością.

Jak wynika z treści zażalenia, jedyną obecnie okolicznością, w której skarżący widzą podstawę do utrzymania zabezpieczenia jest prowadzona przez pozwanego działalność konkurencyjna, a w zasadzie możliwość wykorzystania przez pozwanego na potrzeby tej działalności informacji mających wartość gospodarczą w sposób godzący w interesy spółki, które to informacje mogą zostać pozyskane w czasie realizacji uprawnień kontrolnych oraz związanych z wglądem do bieżącej działalności spółki. Jak jednak słusznie wskazuje pozwany, w przypadku gdy zarząd spółki, w skład którego wchodzi powódowie, poweźmie uzasadnioną obawę, że żądający wglądu w dokumentację spółki czy udzielenia wyjaśnień pozwany, chce wykorzystać uzyskane informacje ze szkodą dla spółki, może skorzystać z uprawnień przewidzianego przepisem art. 212 §2 k.s.h. W takiej sytuacji nie sposób mówić o istnieniu interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, albowiem powódowie mają instrument prawny pozwalający doraźnie zabezpieczyć interesy spółki przed niewłaściwym wykorzystywaniem przez pozwanego prawa wspólnika do kontroli. Z drugiej strony interesy pozwanego są chronione przed ewentualną nieuzasadnioną odmową wglądu w dokumenty czy udzielenia wyjaśnień (art. 212 13 i 4 k.s.h.).

Odpadnięcie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia w rozumieniu art. 731¹ §2 k.p.c. spowodowało, że postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia musiało zostać uchylone. Możliwość zablokowania dostępu pozwanego do dokumentów spółki czy udzielenia wyjaśnień przez zarząd, w wypadku zaistnienia obawy wykorzystania pozyskanych danych na szkodę spółki, czyni irrelevantną dla rozstrzygnięcia okoliczność prowadzenia konkurencyjnej działalności przez pozwanego, a tym samym bezskutecznymi oparte na niej zarzuty zażalenia.

W świetle powyższych rozważań nie mógł odnieść również zamierzonego skutku zarzut naruszenia art. 755 §2¹ k.p.c. Brak jednej z niezbędnych podstaw udzielenia zabezpieczenia, tj. interesu prawnego, czynił bezprzedmiotowymi rozważania na temat możliwości zastosowania zasady z art. 731 k.p.c., a w konsekwencji także wyjątku wyrażonego w art. 755 §2¹ k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podst. art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 §2 k.p.c. postanowił jak w sentencji. Ubocznie zauważyć należy, iż zgłoszony w zażaleniu wniosek o wstrzymanie zaskarżonego postanowienia był bezprzedmiotowy w świetle przepisu art. 742 §3 k.p.c.